

Notă informativă

la proiectul de hotărâre a Guvernului „Cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru”

1. Denumirea autorului și după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de hotărâre a Guvernului „Cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru” este elaborat de către Agenția Relații Funciare și Cadastru.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite

Elaborarea proiectului actului normativ este impusă de fragmentarea sistemului de cadastru și cartografie existent, prin transmiterea anumitor competențe ale Agenției Relații Funciare și Cadastru (ARFC) către alte instituții, izolarea elaboratorului de politici de entitățile implementatoare, fapt ce a afectat realizarea politicii statului în domeniile vizate.

Desfășurarea în izolare a activităților legate de cadastru și evaluarea bunurilor imobile, geodezie și cartografie, organizarea teritoriului și infrastructura de date spațiale, prin separarea în urma acțiunilor de reformă a administrației publice a elaboratorului de politici de entitățile implementatoare, tergiversează funcționarea fiabilă a sistemului și implementarea eficientă a politicilor în domeniu.

Agenția Relații Funciare și Cadastru, având competențele și structura actuală, este unica instituție în cadrul organelor centrale de specialitate ale administrației publice, care asigură realizarea politicii statului în domenii de activitate interconectate: cadastru și evaluarea bunurilor imobile, organizarea teritoriului, geodezie, cartografie și geoinformatică, precum și infrastructura națională de date spațiale, fiind și singura entitate publică responsabilă de implementarea Directivei INSPIRE a Uniunii Europene (UE), lucru care contribuie semnificativ la crearea pre-condițiilor pentru integrarea Republicii Moldova în UE.

Agenția are responsabilitatea de a administra și dezvolta o gamă de activități complexe a ramurilor înrudite, fapt ce impune necesitatea unei abordări coordonate și specializate pentru a asigura eficiența și calitatea în toate aceste domenii.

Până la implementarea reformei autorităților publice centrale, Agenția ca structură organizațională unică, în cooperare cu întreprinderile de stat în cadrul cărora exercita funcția de fondator (ÎS INGEOCAD, ÎS Cadastru, ÎS IPOT, ÎS PSÎF), a funcționat ca o structură integrată, coordonată și eficientă, aliniată cadrului normativ național și Directivei UE privind Infrastructura de Date Spațiale.

Transmiterea întreprinderilor din subordinea Agenției către alte instituții a dus la fragmentarea sistemului, dispersarea capacităților umane, tehnologice și instituționale, și anularea avantajelor obținute.

În rezultatul acțiunilor de reformă a administrației publice din anul 2017, Î.S. „Cadastru”, în care Agenția exercita funcția de fondator și care la acel moment funcționa rentabil, a fuzionat (prin absorbție) cu IP „Agenția Servicii Publice”. Prin urmare, ARFC a fost izolată, atât din punct de vedere managerial, cât și juridic în raport cu organul de implementare a politicilor vizate.

Cu toate că ÎS Cadastru a fuzionat în cadrul ASP, precizăm că ARFC continuă să asigure, în cadrul Comisiilor instituite, desfășurarea procesului de angajare și atestare a registratorilor în domeniul activității cadastrale, precum și certificarea specialiștilor în domeniile de responsabilitate, dar în continuare ARFC este lipsită de posibilitatea monitorizării activității acestor specialiști, inclusiv la organizarea anumitor seminare informative, dezvoltare profesională continuă etc.

De asemenea, în cadrul reformelor inițiate în perioada anilor 2016-2018, a urmat transferarea competențelor de elaborare a politicilor în domeniul evaluării bunurilor imobile de la ARFC către Ministerul Finanțelor. Astfel, dispersarea sistemului existent a afectat realizarea principiilor fundamentale de organizare și funcționare a administrației publice centrale de specialitate prin nerespectarea ierarhiei instituționale, a colaborării interinstituționale, tergiversarea și birocratizarea procedurilor și activităților administrative, cauzând impedimente la implementarea eficientă a politicilor publice în domeniile vizate. Acest lucru este în mod special vizibil în implementarea

„Proiectului de Înregistrare și Evaluare Funciară”, în care activitatea de înregistrare și evaluare a bunurilor imobile private și publice a fost încetinită.

Reorganizarea sistemului de cartografie și cadastru reprezintă o necesitate pentru dezvoltarea eficientă și transparentă a Republicii Moldova, având în vedere importanța acestui sector în cadrul administrației publice.

ARFC are un rol important în implementarea Directivei INSPIRE a UE, contribuind la crearea unui cadru de gestionare a datelor spațiale care să corespundă standardelor europene. Prin reorganizare, se poate întări capacitatea Agenției de a răspunde cerințelor și reglementărilor UE.

Configurația actuală a Agenției, în detrimentul faptului că este autoritate centrală care are drept scop elaborarea și promovarea politicilor, strategiilor și instrucțiunilor în domeniile de responsabilitate, inclusiv este posesorul bazei de date pentru cadastrul bunurilor imobile - nu oferă pârghii pentru asigurarea funcționării eficiente a elementelor structurale ca factori organizaționali esențiali, ca structură logică pentru elaborarea politicilor și asigurarea implementării acestora pe domeniile de competență.

Astfel, apare necesitatea de restructurare și transformare a ARFC într-o agenție de stat modernă și competentă, prin crearea unei noi structuri organizatorice - Agenția de Geodezie, Cartografie și Cadastru (AGCC), în subordinea Guvernului, în conformitate cu misiunea de politici și instituirea unui sistem eficient de administrare a domeniilor enunțate, cu punctarea clară a responsabilităților și cu un management pe verticală, fapt ce va contribui la consolidarea competitivității economice, îmbunătățirea mediului de afaceri, creșterea investițiilor, îmbunătățirea gestionării activelor statului, îmbunătățirea administrației publice și eficienței sistemului judiciar.

Întru îmbunătățirea situației create, se propune delimitarea clară a funcțiilor de elaborare și de promovare a politicilor de cele de implementare a acestora, prin fortificarea mecanismului de funcționare/organizare a AGCC, care va contribui la soluționarea anumitor probleme, în care se intersectează sau se completează competențele mai multor ministere.

Concomitent, în scopul implementării eficiente a politicilor elaborate în domeniile vizate, se propune constituirea IP „Cadastru Bunurilor Imobile” și reorganizarea din 01 iulie 2026 a ÎS „INGEOCAD” prin transformarea în IP „INGEOCAD”, în cadrul căroră AGCC va exercita funcția de fondator.

Având în vedere deciziile strategice ale statului, instituirea unui organ de stat care desfășoară efectiv activități în domeniul creării datelor spațiale, utilizate în toate segmentele social-economice, va asigura rentabilitatea fondurilor investite în sistemul național de cartografie și cadastru.

Necesitatea intrării în vigoare a proiectului la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova rezultă din motivul accelerării promovării proiectului de hotărâre concomitent cu modificările de rigoare în cadrul normativ de nivel superior (Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543/1998, Legea cu privire la activitatea de evaluare nr.989/2002, etc.) este impusă de asigurarea tuturor aspectelor ce țin de evidența contabilă, financiară și statistică pentru noul an fiscal și bugetar, în contextul instituirii până la 01.01.2024 a IP „Cadastrul Bunurilor Imobile”, în care Agenția de Geodezie, Cartografie și Cadastru va exercita calitatea de fondator.

3. Descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;

Proiectul nu transpune legislația Uniunii Europene în legislația națională, dar va contribui semnificativ la crearea pre-condițiilor pentru implementarea Directivei „INSPIRE” 2007/2/EC din 14 martie 2007.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Principalele prevederi ale proiectului țin de următoarele aspecte:

1. Se modifică denumirea Agenției Relații Funciare și Cadastru în Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru, autoritate administrativă centrală în subordinea Guvernului.

Astfel proiectul prevede aprobarea:

- 1) Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru;
- 2) Structurii organizatorice a Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru;
- 3) Organigramei Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru;

4) Listei instituțiilor publice în care Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru exercită calitatea de fondator.

De asemenea, proiectul prevede stabilirea efectivului-limită al Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru (în continuare Agenția) în număr de 49 de unități, cu un fond anual de retribuire a muncii conform legislației. Prin urmare, proiectul prevede majorarea efectivului-limită al Agenției cu 10 unități de personal, pentru instituirea unor subdiviziuni noi în cadrul acesteia, în scopul consolidării capacităților organizatorice și instituționale, după cum sunt: Direcția infrastructura de date spațiale (5 unități), Serviciul securitate și managementul sistemelor informaționale (2 unități), precum și câte o unitate suplimentară pentru Secția evaluarea bunurilor imobile, Serviciul de coordonare a politicilor publice și integrare europeană și Fondul Național de Date Geospațiale (cu statut de serviciu).

2. Se constituie Instituția Publică „Cadastru Bunurilor Imobile”, în cadrul căreia Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru va exercita funcția de fondator.

3. IP „Cadastru Bunurilor Imobile” va prelua de la Agenția Servicii Publice domeniile ce țin de „crearea și ținerea cadastrului bunurilor imobile, altor sisteme informaționale și registre de domeniu, executarea lucrărilor cadastrale și celor de evaluare a bunurilor imobile, administrarea băncii centrale de date a cadastrului bunurilor imobile, efectuarea înregistrărilor de stat ale bunurilor imobile și ale drepturilor asupra acestora”, cu asigurarea deservirii solicitanților de servicii cadastrale, inclusiv, în cadrul ghișeelor din cadrul Centrelor multifuncționale ale Agenției Servicii Publice.

4. Personalul angajat în subdiviziunile structurale ale Agenției Servicii Publice, conform domeniilor preluate de către IP „Cadastru Bunurilor Imobile” urmează să își continue activitatea în cadrul Agenției Servicii Publice până la transferul sau disponibilizarea în conformitate cu legislația muncii.

Transmiterea patrimoniului ca rezultat al procesului de reorganizare se va efectua conform Regulamentului cu privire la modul de transmitere a bunurilor proprietate publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.901/2015, în termen până la 31.12.2023.

5. Agenția Servicii Publice va transfera mijloacele bănești ce îi revin IP „Cadastru bunurilor imobile” conform bilanțului de repartitie nu mai târziu de 3 zile din data confirmării deschiderii conturilor trezoreriale și bancare ale instituției nou create.

6. Întreprinderea de Stat „Institutul de Geodezie, Prospeccțiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD” din 01 iulie 2026 se reorganizează prin transformare în Instituția Publică „Institutul de Geodezie, Prospeccțiuni Tehnice și Cadastru - INGEOCAD”, al cărei fondator este Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru.

7. IP „Institutul de Geodezie, Prospeccțiuni Tehnice și Cadastru INGEOCAD” este succesorul de drepturi și obligații al Întreprinderii de Stat „Institutul de Geodezie, Prospeccțiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD”.

8. Patrimoniul Întreprinderii de Stat „Institutul de Geodezie, Prospeccțiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD” se transmite IP „Institutul de Geodezie, Prospeccțiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD” conform prevederilor Regulamentului cu privire la modul de transmitere a bunurilor proprietate publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 901 din 31 decembrie 2015.

9. Disponibilizarea personalului în legătură cu reorganizarea Întreprinderii de Stat „Institutul de Geodezie, Prospeccțiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD” se va efectua în conformitate cu prevederile normative în domeniul muncii, dacă nu este posibil transferul acestuia.

10. Directorul Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, până la numirea directorului IP „Cadastru Bunurilor Imobile” și IP „Institutul de Geodezie, Prospeccțiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD”, va desemna câte o persoană care va exercita temporar aceste funcții.

11. Până la aprobarea Metodologiei de calculare a tarifelor la serviciile prestate de către IP „Cadastru bunurilor imobile” și a noilor tarife calculate în baza acesteia, se vor aplica tarifele în vigoare prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 966/2020.

12. De asemenea, reieșind din prevederile proiectului, în scopul asigurării de către Agenția de Geodezie, Cartografie și Cadastru și instituțiile publice în care exercită calitatea de fondator, a tuturor aspectelor ce țin de evidența contabilă, financiară și statistică pentru noul an fiscal și bugetar, precum și întru realizarea în continuare a angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova în baza Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de înregistrare și evaluare funciară, semnat în data de 17 septembrie 2018, ratificat prin Legea nr. 240/2018, se propune ca Hotărârea să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția pct. 12, care va intra în vigoare din data de 01 iulie 2026.

5. Fundamentarea economica-financiară

Implementarea noului proiect necesită alocarea surselor financiare suplimentare de la bugetul de stat în sumă de aproximativ 1876,9 mii lei/an, pentru fondul de salarizare a 10 unități de personal, pentru instituirea unor subdiviziuni noi în cadrul Agenției și câte o unitate suplimentară pentru 3 subdiviziuni existente.

În procesul constituirii IP „Cadastru Bunurilor Imobile”, inclusiv al reorganizării din 01 iulie 2026 a Î.S. ”INGEOCAD” prin transformare în I.P. „INGEOCAD”, în care Agenția va exercita funcția de fondator, nu vor fi generate costuri suplimentare pentru bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Urmare implementării proiectului va fi necesară modificarea unui șir de acte normative, prezentate în anexa nr. 5 la proiectul de act normativ, cu abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 383/2010 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției Relații Funciare și Cadastru, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acesteia și a Hotărârii Guvernului nr. 1298/2003 cu privire la crearea Sistemului Informațional Geografic Național.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul va fi supus avizării și consultării publice, conform art. 32 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, fiind plasat pe pagina web a Agenției Relații Funciare și Cadastru: www.arfc.gov.md, la compartimentul: Transparența decizională/Proiecte de acte normative.

De asemenea, s-au organizat un șir de ședințe ale grupului de lucru cu Agenția Servicii Publice, inclusiv în cadrul misiunilor desfășurate de către experții Proiectului UE Twinning: „Îmbunătățirea serviciilor de date spațiale în Republica Moldova conform standardelor UE”, în procesul efectuării evaluării situației privind sistemele de cartografie și cadastru din Republica Moldova.

Analiza de impact a fost coordonată cu Cancelaria de Stat și se susține pozitiv, precum și remisă Ministerului Finanțelor, care urmează să se expună.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul va fi supus expertizei anticorupție, conform art. 35 din Legea 100/2017, cu solicitarea efectuării expertizei de către Centrul Național Anticorupție.

9. Constatările expertizei juridică

Proiectul va fi supus expertizei juridice, conform art. 37 din Legea 100/2017, cu solicitarea efectuării expertizei de către Ministerul Justiției.

10. Constatările expertizei financiare

Proiectul a fost supus expertizei financiare și a fost avizat.

11. Alte expertize

Propunerile respective au fost recomandate în cadrul Proiectului UE Twinning: „Îmbunătățirea serviciilor de date spațiale în Republica Moldova conform standardelor UE”, de către experții din cadrul Administrației Geodezice de Stat din Croația, cu sprijinul experților de la Cadastrul Olandez (Țările de Jos) și Oficiul Central de Geodezie și Cartografie (Polonia), în urma efectuării timp de 6 luni a unei evaluări ample a situației privind sistemele de cartografie și cadastru din Republica Moldova și a legislației naționale.

Director general

/semnat electronic/

Ivan DANII